

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Kjærlighedshistorier fra mange Lande

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Noveller og andre fortællinger", i Goldschmidt, M. A.: *Noveller og andre fortællinger*, udg. af Thomas Bredsdorff , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 198. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt02t-shoot-idm140068785278544/facsimile.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller og andre fortællinger

Kjærlighedshistorier fra mange Lande

Indledning

Verdensudstillingen i Paris, den storartede Samling af alle Nationers Frembringelser, fandt Sted, som de Fleste bekendt, i en Bygning, der ikke var smuk: en meget stor, forholdsvis lav, rund Ting, der af Nogle blev sammenlignet med et Gasometer, af Andre med Laaget til en Smørkande. Imidlertid, det var kun for det ydre Blik og paa kort Tid, at Bygningen tog sig saadan ud; det indre Blik blev snart paavirket og saae Gjenstanden paa en eller anden symbolsk Maade. Den Kjendsgjerning, at den stod i eller nærved Paris, men saa at sige opslugte Staden, at den forenede alle Nationer i Fred og Samdrægtighed, at disse paa særegen, praktisk Maade boede derinde hver i sin Gade og dog glede over i hinanden i tilsyneladende, men let løselig Forvirring – lod Bygningens eiendommelige Form gjøre det Indtryk paa Phantasien, at her var Babels Taarn gjenfundet. Et Slag af en mægtig Haand fraoven havde trykket det fladt, saa at det ikke længer truede med at ville ind i Himlen; men de Mennesker, der ikke i deres Overmod havde villet for høit, vare blevne bevarede, havde i de forløbne 5 à 6000 Aar formeret sig, arbeidet, udviklet sig, og man kunde nu gaae ind og see til dem og overbevise sig om, at ved stor Anstrengelse var Forbandelsen bleven løst, Babel betød ikke længer Forstyrrelse, men mangefold Enhed.

I Tidernes Løb, kunde man endvidere see, var der skeet noget Nyt. Derinde i Taarnet havde man formeret sig for stærkt og desarsag udsendt Colonier, der toge Bolig i den nærmeste Omegn. En mægtig Have eller Park, der strakte sig omkring hele Bygningen, var fuld af deres Huse eller Slotte, og herude mærkedes Forskjelligheden, som var opkommen, her havde Colonierne efterhaanden faaet en forskjellig Architektur, ja en forskjellig Tro; thi der

var f. Ex. et engelsk Bedehus, et ægyptisk Tempel, en gothisk Kirke, en tyrkisk Moskee, Altsammen uden Intolerance eller Had, skjøndt ogsaa uden Menghed.

Det var især i Foraarsaftenens Halvmørke, at Phantasien var mest tilbøielig til at gaae ind paa denne Opfattelse. Selve Babeltaarnet var da lukket; de Aartusinder gamle Mennesker skulde tidlig iseng; men i Haven med de ungdommeligere Colonier kunde man vandre om til henimod Midnat og lade sig paavirke af de mangfoldige Tungemaal, der lode mere dæmpet og klang anderledes i Luften end om Dagen, af de mangeslags Dragter, og af sælsomme Lys, der tændtes hist og her, enten i Træerne eller fra et af de smækkre Taarne.

Forste Gang, jeg om Aftenen var derude, var strax efter min Ankomst til Paris. Vi vare fire, der efter en sildig Middag vilde have den i visse Maader prosaiske, i andre Maader poetiske Nydelse, ved Stjerneskin at drikke ægte tyrkisk Kaffe skjænket af ægte Muselmænd.

Det Meste var endnu nyt for os, og vi vidste ikke ret Besked. Da der var meget faa Folk i Haven, tog det sig ogsaa ud for os, som om Stedet ikke ret var bestemt for et Publicum. Efter nogen Famlen fandt vi det tyrkiske Kaffehus; men det var lukket. En Politibetjent sagde os, at der et andet Sted i Haven var et tunesisk Kaffehus, og efter i Mørket at have faret vild, hvilket lod Stedet synes os fjernt og skjult, fandt vi det. Der var et hvidt Telt, hvor jeg troede, at vi skulde ind; men før vi naede det, skimtede vi i en Forstue en lille, tyk Mand i hvid Turban og spurgte ham paa Fransk, om vi kunde faae tyrkisk Kaffe. Han sagde: Mustapha, og saa kom der en ung Mand i korte Benklæder og med rød Fez paa Hovedet og stillede fire Rørstole omkring et lille Bord i Sandet tætved Teltet. Derpaa gik han ind i Forstuen, hvor vi saae, at man pustede Ild i Gløder paa Gulvet, og raabte: Arba! Dette ene Ord (arabisk: Fire) overbeviste os om, at vi virkelig vare mellem Østerlændere, og forvandlede Sandet, hvori vore Stole sank ned, til Ørkenen. Et svagt, blaat Lys, hvis Oprindelse vi ikke kunde forklare os, opkom engang imellem, lod Træerne synes ibenholt sorte og Sandet havblaat, og forsvandt igjen. Endelig kom Mustapha med Kaffen, og netop idet han satte de smaa, ægformige Kopper for os, flammede det blaae Lys – det var,